

i dále nárok na rozdělení výnosu z něho. Emfyteuta požívá celý majetek sám a odvádí vrchnímu vlastníku přiměřené nájemné. Tuto činži má vrchní vlastník pokládati za část pozemkové renty jemu patřící a nikoliv za úrok z kapitálu, jež pozemek reprezentuje. Poněvadž pak daň z příjmu předepisuje se z této činže a nikoliv z pozemkové renty, která stížena je daní pozemkovou, není proto oprávněn poživatel, aby sobě z činže této srazil obnos na daň z příjmu vypadající; rovněž nemůže býti vrchní vlastník přinucen, aby přiznal tento příjem za účelem vyměření daně z příjmu.

Jsou-li emfyteutické dávky vyvazeny, dělené vlastnictví zrušeno a jestliže dosavadnímu vrchnímu vlastníku poskytnuta byla renta až do doby, kdy vyvazovací kapitál zapraven bude, nemá bývalý emfyteutický držitel práva na 5⁰/₀ srážku z vyšetřené renty, neboť jemu vyhrazena je předpisy o pozemkovém vyvazení dle §§ 17. a 19. nejv. pat. ze dne 4. března 1849 srážka 33¹/₂⁰/₀ z vyšetřené ceny vyvazených dávek emfyteutických, a tím poskytnuta jemu daleko větší náhrada nežli činí daň z příjmu. (Výn. fin. min. ze dne 13. prosince 1851 č. 13068 z. z. sb. norm. z r. 1852.)

4. Daň výdělková.

Emfyteutický hostinský povinen je platiti daň z výdělku. (Dekr. dv. k. ze dne 17. února 1829 č. 493 a ze dne 3. prosince 1833 č. 4143 prov. sb. z. pro Moravu a Slezsko.)

Exceptio rei iudicatae.

I. Pojem:

Exceptio rei iudicatae jest námitka, že spor byl již právoplatně rozhodnut. Jest totiž podmínkou sporu každého, že o témž nároku právním nebylo ještě právoplatně rozhodnuto (rozsudkem, soudním narovnáním neb vzdáním se před soudem učiněným).

II. Právní účinky:

1. Bylo-li o nároku právoplatně rozhodnuto, může žalovaný již dříve, než pustí se do sporu (kdykoliv před podáním odpovědi sb. »Gl. U.« č. 7383), žalobu vrátiti, poukázav na právoplatný rozsudek právě vydaný a na dřívější žalobu (rozh. ze dne 13. listopadu 1878, č. 9324 sb. »Gl. U.« č. 7205); v takovém případě jest pak naříditi stání, a když žalobce sám od žaloby neupustí, jest vysloviti, má-li vrácení žaloby míti místo čili nic (dv. d. ze dne 15. ledna 1787, č. 621 sb. z. s., § 35 záp. hal. s. ř.). Nebyl-li vrácení obžaloby průchod dán, musí býti stanovena nová lhůta ku podání odpovědi. (Roz. ze dne 11. září 1873, č. 8953, sb. »Gl. U.« č. 5079.)

2. Ku právoplatnému rozsouzení sporu netřeba přihlížeti z úřední povinnosti (dv. d. ze dne 15. ledna 1787 č. 621 sb. z. s.).

3. Právoplatné rozhodnutí sporu namítati lze i v odpovědi na žalobu, o čemž se pak nalezne při rozhodování ve věci hlavní. (Roz. ze dne 27. června 1882, č. 2451, sb. »Gl. U.« č. 9036.)

4. Touto námitkou zabrání žalovaný vzniku nového sporu, po případě docílí pro sebe příznivý rozsudek, neboť právoplatné rozhodnutí sporu má i ten účinek, že nárok jednou ku platnosti přivedený nemůže býti opětně zažalován.

III. Náležitosti.

Má-li exceptio rei iudicatae s úspěchem býti ku platnosti přivedena, vyhledává se:

1. právoplatné rozhodnutí věci,
2. totožnost nároku žalobního,
3. totožnost sporných stran.

Exceptio rei iudicatae nemůže býti s úspěchem vznesena na základě nálezu, v cizině vydaného, jež v tuzemsku nelze vykonati (rozh. ze dne 10. prosince 1891, č. 14691, časop. »Jur. Bl.« č. 11 z r. 1892); rovněž ne žaluje-li se z téhož právního důvodu na zaplacení menšího obnosu (roz. ze dne 7. ledna 1886, č. 14197, sb. »Gl. U.« č. 10882), nebo na zvýšení výživy již присouzené (rozh. ze dne 4. července 1878, č. 3706, sb. »Gl. U.« č. 7056.). Žaloba o neplatnost smlouvy nájemné rozdílna jest od žaloby na zrušení nájemné smlouvy (rozh. ze dne 19. dubna 1877, č. 14284, sb. »Gl. U.« č. 6457); rovněž není žaloba na spravení záznamu totožna se žalobou na spravení obstarávky ku zjištění téže pohledávky (rozh. ze dne 22. července 1869, č. 7023, sb. »Gl. U.« č. 3472); rovněž jest rozeznávati žalobu hypotekární od žaloby na držitele zástavy jakožto dlužníka osobního podané (rozh. ze dne 16. června 1857, č. 5915, sb. »Gl. U.« č. 1024). Žalobu alimentární, kterou manželka podala na manžela a která neměla výsledku, může tato znovu podat na jeho dědice (roz. ze dne 11. ledna 1870, č. 14859, sb. »Gl. U.« č. 3653); totožnost stran nezrušuje se vstoupením zástupce do sporu (roz. ze dne 11. února 1869, č. 11967, sb. »Gl. U.« 3286); exceptio rei iudicatae není však podmíněna tím, aby sporné strany také v těchže úlohách vystupovaly (roz. ze dne 2. května 1878, č. 10231); konkursní podstata a úpadce platí ohledně exceptio rei iudicatae za tutéž osobu (roz. ze dne 15. června 1859, č. 2380, sb. »Gl. U.« č. 808).

Literatura:

Unger, Systém, II. sv. str. 615; Menger, Systém, Vídeň 1876; Canstein, Lehrbuch des österr. Civilproceßrechtes, Berlin 1893.

Exceptio rei non sic, sed aliter gestae.

Kdo ve sporu civilním skutečnost nějakou uvádí, jest povinen ji dokázati, ať jest žalobcem či žalovaným; neučiní-li tak, nelze skutečnost tu pokládati za pravdivou, pokud ji odpůrce popírá (§ 104. s. ř.; § 170. západohal. s. ř.). Toto popírání může záležeti v tom, že odpůrce tvrzení strany druhé prostě popře, nebo že uvede nové skutečnosti, jimiž tvrzení strany druhé se vyvrací. Popírání prvé sluje jednoduchým, druhé motivovaným (qualifikovaným) odporem čili exceptio rei non sic, sed aliter gestae. Odpor motivovaný není pravou obranou, nýbrž pouhým popřením základu žalobního spojeným s tvrzením, že věc nepříhodila se tak, jak udává strana druhá, nýbrž jinak. Jak při odporu jednoduchém, tak při motivovaném musí odpůrce dokázati skutečnosti jím tvrzené (roz. ze dne 28. března 1872 č. 15.418. sb. »Gl. U.« č. 4538.); použije-li však strana tohoto obranného prostředku tím způsobem, že uvede samostatné skutečnosti, které právo její zakládají, nastane změna průvodního břemene, jak zřejmo na př. z roz. ze dne 28. června 1864 č. 4762. sb. »Gl. U.« č. 1936. a ze dne 11. června 1873 č. 5741. sb. »Gl. U.« č. 5006. Dle roz. ze dne 5. dubna 1882 č. 3251. sb. »Gl. U.« č. 8949. má žalovaný, který sice připouští, že obnos jistý obdržel, ale zároveň namítá, že nemusí jej vrátiti, poněvadž mu nebyl obnos ten zapůjčen, jak žalobce tvrdí, nýbrž darován, darování to dokázati, kdežto žalobce zde zápůjčku dokazovati nemusí. Roz. ze dne 3. května